

Concurență

(variantă românească

de capitalism cultural-artistic)

Am aflat recent o informație potrivit căreia un tânăr regizor a găsit o modalitate de a face față concurenței.

Se știe că, începând cu 1995, an în care a absolvit facultatea prima promoție "postrevoluționară", pe piața teatrală românească au început să se reverse valuri de regizori, ajungându-se în situația, firească în tipul de societate pe care pretindem că-l dorim, ca oferta să fie mai mare decât cererea. Cu alte cuvinte, sunt mai mulți regizori decât numărul de spectacole ce pot fi produse anual în teatrele românești.

Lucrul nu poate fi decât pozitiv, m-am gândit eu, căci apar două tipuri de efecte: pe de o parte, selectarea celor mai buni, nevoiți să simtă în ceafă suflul fierbinte al concurenței, pe de altă parte, diversificarea formelor instituționale prin apariția companiilor independente, căci nu e loc pentru toți în structurile existente (la stat). Dacă apariția unui număr demn de luat în

seamă de companii independente se lasă așteptată în mod inexplicabil (deși lipsa de evoluție a societății românești parcă e explicabilă? sau, de fapt, ba da, e explicabilă, dar să nu cădem iar în pesimism!), în schimb la poarta teatrelor de stat a început să fie înghesuală mare. Directorii de teatru se descurcă însă greu în sărăcia generată mai ales de proasta administrare a subvențiilor. Majoritatea chiar abandonează din start orice posibilă luptă, explicându-ți simplu: "Nu sunt bani!". După care mai beau o bere și pleacă liniștiți acasă.

Dar să revenim la tânărul de la începutul articolului nostru. Găsind, probabil, cu greu de lucru și ajungând față în față cu modelul de director exemplificat mai sus, tânărul regizor descoperă "a treia cale" în capitalismul cultural-artistic românesc. Decide să lucreze fără onorariu. Adică pe gratis. Adică pe degeaba. Concurența e lichidată și fericitul direc-

tor, invidiat de colegii dumisale. Pentru ca să n-am nevoie rapid de o lămâie, să ne regăsim brusc reperate. În Marea Britanie, un asemenea gest ar fi dus la excluderea imediată din sindicatul oamenilor de teatru, numit acolo "Equity" (găsiți dumneavoastră echivalentul românesc). Excluderea ar fi dus la imposibilitatea angajării, căci pe o scenă britanică nu calcă nimeni dacă nu e membru în "Equity". Cred că a sosit timpul să ne însușim și noi acest reper de civilizație, să ne organizăm și să impunem un barem minim de plată. E un lucru ce ține nu numai de respectul de sine, ci și de elementara preocupare de supraviețuire a practicanților acestei profesii.

Singura mea dorință, ca să nu mă apuce starea aceea pentru care am nevoie de lămâie, este ca această informație, neconfirmată încă, să nu se confirme niciodată.

Theodor-Cristian Popescu

Sf flash

Cine mai citește astăzi?

Timp de două zile, la începutul lunii iulie, Piața Universității a căpătat un aspect mai puțin obișnuit. Din loc în loc, pe o suprafață de cel mult doi metri pătrați, încadrată prin cordoane care o delimitau de restul străzii, câte un tânăr al cărui costum mulat, cu cagulă, îl asemena scafandrilor, stătea nemișcat și impasibil, cu o carte în mână. Șederea dura cam o jumătate de oră, timp în care tânărul se uita fix în carte, absorbit în totalitate de actul său, ceea ce îl izola perfect, chiar dacă în jurul lui aglomerația bucureșteană își vedea de treabă.

„Eu citesc... dar tu?” este proiectul pus la cale de un cetățean turc care lucrează în România, pe numele său Tugrul Aymen. Entuziasmul și flexibilitatea puțin mai pronunțate decât la co-naționalii noștri i-au fost suficiente „veneticului” – la care teatrul și arta sunt hobby și nu profesie – pentru a aduna aproximativ douăzeci de voluntari de diverse naționalități care să nu-și dorească bani sau alte recompense ca să i se alăture. Scopul acestui happening cosmopolit a fost de a aduce aminte trecătorilor că uită,

luați cu asalt de informația gata „mestecată” oferită de mass-media, de citit ca mod activ de a-și îmbogăți nu doar cunoștințele, ci și, în special, sufletul.

Cel mai interesant lucru a fost, așa cum poate se și urmări, reacția „publicului”. Pe trotuarul de lângă Teatrul Național, grupuri de adolescenți se grăbeau la întâlniri cu iubitele ori la o bere rece. De aceea, nu e de mirare că reacțiile la vederea neobișnuitelor arătări (câștonii sunt în ultima vreme ca niște extraterestri) se dovedeau nesemnificative. Dimpotrivă, pe partea cu Universitatea, standardul receptivității părea cu mult mai ridicat. Distribuitori de plante erau asaltați și împrejurul fântânilor arteziene, unde altădată se făcea politică, se formaseră grupuri care discutau, de astă dată, despre cine mai citește în zilele noastre. De la sine înțeles că nimeni nu a început să citească mai cu râvnă în urma acestei întâmplări. Este posibil, totuși, ca măcar câțiva trecători să-și fi pus ceva mai multe întrebări decât de obicei despre felul în care asimilează informațiile, despre alcătuirea și utilitatea lor.

M.H.